

291409 - ئارىلاشما پايچېكىنى مىراس ئالغان بولۇپ، ھازىر ئۇنىڭ قىممىتى ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنىڭدىن قانداق قۇتۇلىدۇ؟

سۇئال

ئالاقە-ئۇچۇر شېركىتىدىن مەلۇم مىقداردا پايچېكىگە ئېرىشتۇق، بىز ئۇنىڭ پايدىسىنى ئالغۇچى، يۈزدە ئون پىسەنتىنى ئۇلار ئالىتى، قالغىنىنى بىز ئالىتۇق، بۇ قىلغىنىمىز توغرىمۇ؟، بىز پايچېكىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئۇنى سېتىۋەتمەكچى، ئەسلى مەبلەغنى بىلمەيمىز، ھازىر پايچېكىنىڭ باھاسى ئۆرلىدى، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمىز.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، بارلىق ساھابىلىرى ۋە قىيامەتكىچە توغرا يولغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك شېركەتنىڭ پائالىيەتچانلىقى سەۋەبىدىن پايچېكى ئارىلاشما بولسا، ئۇنىڭ بىر قىسمى ھارامدىن يەنى جازانە شەكىلدە قەرز بېرىش ياكى قەرز ئېلىش بىلەن قولغا كەلگەن بولسا، بۇ شەكىلدىكى پايچېكىنى سېتىپ قۇتۇلۇش كېرەك بولىدۇ، ئۇنى پاكىزلاپ يېنىدا ئېلىپ قىلىش توغرا بولمايدۇ، چۈنكى ھارام دېگەن پەقەت ھارام پايدىنى ئىستىمال قىلىشقا قايتمايدۇ، بەلكى شۇنىڭ ئۆزى بىلەن مۇئامىلە قىلىشقا قايتىدۇ، ئاشۇ پايچېكى كەڭ تارقالغان نېسۋە بولۇپ، پايچېكى بىلەن بولغان ھەرقانداق ئىش ھارام بولىدۇ، ئۇنىڭ جىنايىتى پاي قاتقۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە قايتىدۇ. بۇنىڭ جاۋابىنى ئىلگىرى [3969-45319](#) - نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىدا بايان قىلغان.

شېركەتنىڭ ھەرىكەتچانلىقى باراۋېرىدە سىلەر ئۇنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى بىلىشتىن بۇرۇن سىلەر ئېرىشكەن پايدىلاردىن مەنپەئەتلەنسەڭلار بولىدۇ. ھارام ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىنكى پايدىلاردىن قۇتۇلىشىڭلار كېرەك.

پايچېكىنىڭ قىممىتىنىڭ ئۆسۈشىگە كەلسەك، ئۇنىڭدا ھېچ مەسىلە يوق، سىلەر پايچېكىنىڭ ھارام بولغان مىقدارىدىن ۋە ئۇنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىنكى پايدىسىدىن ئۇنىڭدىن كەلگەن پايدا ئون پىرسەت بولسۇن ياكى ئۇنىڭدىن ئاز-كۆپ بولسۇن، ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇش بىلەن ئۇنى ھازىرقى باھاسى بويىچە ساتىسىلەر.

دائىمى كومىتېت پەتىۋاسى 14-توم 299-بەتتە مۇنداق كەلگەن: "سوئال: مەن ئاللاھتىن قورقىمەن، جازانىنى ياقىتۇرمايمەن، ماڭا ئېلىكتىر شېركىتى، نېپىت شېركىتى، تەبۇكتىكى زىرائەت بانكىسى، نادىك زىرائەت بانكىسى، كۇۋەيتتىكى سىمىنۇت زاۋۇتى ۋە ماشىنا شېركىتى ماڭا پايچېكى بەردى، مەن بۇ شېركەتلەرنىڭ جازانە بىلەن مۇئامىلە قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا نۇرغۇن

سۆز-چۆچەكلەرنى ئاڭلىدىم، ھۆرمەتلىك ئۇستاز! مەن سىلىنىڭ ئېغىزلىرىدىن ئاڭلىمىغىچە بۇ شېركەتلەر بىلەن بولغان ئالاقەمنى ئۈزمەيمەن، ئاللاھ ئۆزلىرىگە كۆپ مۇكاپات ئاتا قىلسۇن، ئەگەر بۇ شېركەتلەردە جازانە تىپىلسا ئۇنىڭدىن قانداق قۇتۇلىمەن ۋە ماللىرىمنى قانداق قايتۇرىۋالىمەن؟.

جاۋاب: بىرىنچى: ھەرقانداق شېركەتنىڭ مۇشتەرىلەر بىلەن ئېلىم-سېتىمدا جازانە شەكىلدە مۇئامىلە قىلىدىغانلىقى ئىسپاتلانسا، ئۇ شېركەتكە پاي سېلىش توغرا بولمايدۇ، چۈنكى بۇ گۇناھ-مەسىيەت ۋە دۈشمەنلىككە ياردەم بەرگەنلىك ھېسابلىنىدۇ، بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **وَتَعَاوُنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوُنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ** تەرجىمىسى: **ياخشى ئىشقا ۋە تەقۋادارلىققا ياردەملىشىڭلار، گۇناھقا ۋە زۇلۇمغا ياردەملەشمەڭلار، ئاللاھ (نىڭ ئازابى)دىن قورقۇڭلار، ئاللاھنىڭ ئازابى ھەقىقەتەن قاتتىق** [سۈرە مائىدە 2-ئايەت].

ئىككىنچى: كىمكى ئىلگىرى جازانە شەكىلدە مۇئامىلە قىلىدىغان شېركەتكە پاي سالغان بولسا، ئۇ كىشى شېركەتكە قاتقان پاچىپكىنى سېتىۋېتىشى ۋە ئۇنىڭدىن كېرىم قىلغان جازانە پايدىنى ياخشىلىق يوللىرىغا سەرپ قىلىۋېتىشى كېرەك، ئاللاھ توغرا يولغا مۇۋەپپەقىيەت قىلسۇن. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھنىڭ رەھمەت، سالاملىرى بولسۇن.

دوكتۇر مۇھەممەد ئۈسەيمىدىن: مېنىڭ سابىك شېركىتىدە شېركەت قۇرۇلغاندىن بېرى قاتقان پاچىپكىم بار، جەمئىيەتكە پاچىپكى كېسىلى كەڭ تارقالغاندا ئۇنى ئېسىمگە ئالدىم ۋە شېركەتنىڭ قايسى شەكىلدە مۇئامىلە قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا سۈرۈشتە قىلسام، ئۇلار: شېركەت جازانە شەكىلدە مۇئامىلە قىلىدۇ دەيدۇ، ئۇستاز! سىلى ياخشى بىلىلا، ئەسلى مال ئاز بولۇپ، پاچىپكى ئۇنىڭغا نۇرغۇن پايدا كەلتۈردى، پاچىپكى كەلتۈرگەن پايدا بىلەن ھازىر پاچىپكىنىڭ قىممىتى ئۈچ يۈز مىڭدىن ئاشىدۇ، قانداق قىلىشىم كېرەك؟ يول كۆرسۈتۈشلىرىنى سورايمەن دەپ سورىغاندا، دوكتۇر جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "ئىش يۇقىرىدا سىز ئېيتقانداك بولسا، سىز پاي سالغاندا ئۇنى بىلمەيسىز، ھازىر بىلگەندىن كىيىن پاچىپكىنى سېتىۋېتىڭ، ئۇنىڭ پۇلىنى خىراجەت قىلىشىڭىز بولىدۇ، ئۇنى پاكىزلاش كېرەك بولمايدۇ، ئىلگىرى تاپشۇرۇپ ئالمىغان پايدىلارنىڭ بىر يىللىق زاكاتىنى بەرسىڭىز بولىدۇ، ئاللاھ سىزنى توغرا يولغا مۇۋەپپەقىيەت قىلسۇن.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.